

PhDr. Danuša Dragulová-Faktorová (text)
Mgr. Alena Lampertová (úlohy)

Prečo sa istič nahneval

Robko bol sám doma. Jeho mamička odbehla do samoobsluhy po chlebič. Robko sa hral na vláčik. Behal po byte, fučal a húkal.

„Na železničnej stanici musí byť všade veľa svetla!“ povedal si a rozsvietil všetky žiarovky: v detskej izbe, obývačke, na chodbe, ba aj v kúpeľni. Tak! Robko spokojne zahúkal ako lokomotíva.

„Crn-crn!“ zazvonil o chvíľu zvonček pri dverách. Prišiel Robkov kamarát Dávidko.

„Čo to tu vyvádzaš? Prečo toľko vysvecuješ?!“

„Lebo sa hrám na železnicu. A tam musí byť svetlo. Videl som to na veľkej železničnej stanici, keď sme boli v Bratislave,“ odvetil Robko.

„Ale tam chodí veľa ľudí. Vo veľkej hale i na nástupištiach pobejú sem a tam, ponáhľajú sa. A keby tam nebolo dost' svetla, nevideli by si pod nohy a mohli by sa potknúť. A možno aj nohu si zlomiť,“ tvrdil Dávidko.

„Mne sa to tak páči!“ neustúpil Robko. „A poďme sa už hrať. Ty budeš výpravca a ja rušňovodič. Škoda, že sme len dvaja, nemáme sprievodcu ani cestujúcich.“

„Môžem sa hrať s vami?“ začuli chlapci zrazu neznámy hlas. Prekvapene sa obrátili tam, odkiaľ vychádzal. Na Robkovej stoličke poskakovalo akési malé čudo.

„Ty si kto?! A kde si sa tu vzal?“ pýtali sa chlapci.

„Som levík Elko. Elko ako elektrina. Bývam všade tam, kde je elektrická energia. Vy ňou teraz

svietite. Hráte sa na vlak a aj niektoré lokomotívy chodia na elektrinu,“ vysvetľoval levík Elko.

„Naozaj si všade, kde je elektrina?“ spýtal sa nedôverčivo Dávidko.

„Pravdaže!“ prikývol Elko.

„Aj v chladničke?“

„Áno, aj v televízore, rádiu, počítači, žehličke, vysávači, mixéri... To všetko ,chodí‘ na elektrinu.“

„Budeš teda sprievodcom na elektrickom vlaku. Chceš?“

Pravdaže levík chcel. Rád sa hrával s deťmi. Mal veľa kamarátov. Naučil sa od nich už všelijaké hry a on zasa niečo naučil ich. O krajine, z ktorej pochádzal.

„Elektrinou nemožno plytvať,“ vysvetľoval Elko. „Treba ňou šetriť.“

„Načo šetriť? Ved’ ešte nikdy sa nám neminula. Keď zapnem vypínač, vždy je tam,“ namietal Robko.

„Nemôžeme plytvať elektrinou, pretože rodičia za ňu platia,“ súhlasil s Elkom Dávidko.

„Ten, kto ňou neplytvá, usporí nielen peniažky, ale aj prírodu,“ povedal Elko.

„Prírodu? Čo je to za nezmysel!“ nadurčil sa Robko. Myslel si, že si Elko robí z neho žarty. Ved’ ako elektrina súvisí s prírodou?

„Naozaj je to tak,“ odvetil levík Elko.

„Prečo?“ zaujímal sa Dávidko.

„Ak mínaš veľa energie, veľa jej musia vyrobiť. A vtedy z veľkých elektrárenských komínov vychádza do vzduchu veľa dymu.“

„Hm! To je pravda,“ zamyslel sa Dávidko.

„Ale mne sa aj tak páči, keď sa všade svieti,“ tvrdohlavo trval na svojom Robko. Hneď aj roztopašne cvakol vypínačom na lampe, ktorá stála v rohu obývačky. Potom odbehol k nočným lampám v spálni a zažal aj svietidlo na písacom stole.

„Na stanici vychádza hlas z reproduktorov,“ povedal a zapol rádio i televízor. No vtedy sa už nahneval elektrický istič, ktorý býval v skrinke vedľa elektromera. Ved’ púšťal elektrinu nielen do žiaroviek, ale aj do kotla na kúrenie a bojlera na ohrievanie teplej vody.

A – prásk! – buchol istič päťou do skrinky s elektromerom, až sa chlapci mykli od ľaku.

Všade zostala tma. Stíchlo rádio i televízor. Chlapci sa zľakli. Nevedeli, čo robiť. Skúsili cvaknúť niekoľkými vypínačmi, ale nič. Rozhnevaný istič do ničoho elektrinu nevpustil.

Robka už veru mrzelo, že si nedal povedať... Elko mu pritom dobre radil.

„Dá sa to opraviť?“ opýtal sa levíka.

„Dá, ale deti to nesmú. Musíš počkať, kým prídu tvoji rodičia.“

Tak aj bolo. Robkova mamička sa vrátila z obchodu a s ističom sa dohodla. Postavila ho tak, aby im zasa pustil do bytu elektrickú energiu. No ešte predtým povypínala všetky zapnuté svietidlá. Aby sa istič zasa nenahneval.

Nuž, Robko si už dobre zapamätá, že je veľa dôvodov na to, aby zbytočne neplytval elektrickou energiou. Aj levík Elko mu to predsa povedal.

1. Napíš, prečo rozsvietil Robko doma všetky žiarovky?

2. Levík bol pri hre na železnicu sprievodcom. Aké roly zastávali chlapci? (Doplň vety.)

Robko bol a Dávidko bol .

3. Čo je úlohou elektrického ističa podľa textu?

(Zakrúžkuj písmená/písmeno so správnou odpoveďou.)

- a) Elektrický istič púšťa elektrinu do žiaroviek, do bojlera a iných spotrebičov.
- b) Elektrický istič istí horolezcov na lane, aby nepadli zo skaly.
- c) Vďaka elektrickému ističu funguje rádio, aj televízor.

4. Napíš dôvod, prečo by sme nemali plytvať elektrinou.

5. Napíš spotrebiče v kuchyni, ktoré potrebujú elektrinu.

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

6. Uhádni hádanky. (Spoj hádanku so správnou odpoveďou.)

Zapnem ho do elektriny, vrčí a zje všetky špiny.
Čo je to?

V skrinke ako na póle zima je aj v lete. Nasýti vás do vôle, ak si vyberiete.
Čo je to?

To, čo melie, nie je múka, z vody čisté šaty núka. Čo je to?

Po hladine sukne, blúzky pláva ako parník úzky. Nerovnosti zakapali. Ale pozor! Lebo páli!
Čo je to?

Slniečko sklenené visí nám na stene, avšak v jeho lúči kvietok nevypučí.
Čo je to?

Čudná skrinka sama vraví, hlási poludňajšie správy. Aby nám veselšie bolo, znie z nej aj hudobné sólo. Čo je to?

Žehlička

Žiarovka

Práčka

Rádio

Vysávač

Chladnička